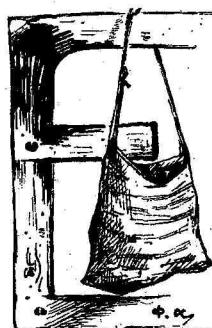

ΦΙΧΑΡΔΣΣ ΡΕΤΤΙΧ

↔ Ο ΖΗΤΙΑΝΟΣ ↔

φ.α.

KANE ένα κρύο τσουχτερό, διαβολεμένο. Ήσυχαία έδεστησε έκεινό τὸ σκοτιών ἀπομετήμερο, σὰν νάγκε τὸ κρύο πνίξει κάθε ζωή. Μόνο τὰ βιαστικά τῶν διαβοτῶν βήματα ἀντηγοῦσαν καθηρά κάτου στὸ δρόμο μέσα στὴν ήσυχιά. Μὲ σηκωμένους γιακάδες μὲ τὰ χέρια χωμένα στὴς τσέπεις ή τρίβοντάς τα, ἐπεργούσσαν τρέχοντας σχεδόν. "Αλλοι πάλιν τραγουδούσαν μὲ κομμένους ἀάρθρους ἥχους ένα βιαστικὸ μουρμουρητὸ τραγουδιοῦ, ἐνῷ κάπου-κάπου ἥκουντο καὶ ἡ μονότονη γκρίνια παιδιῶν, ποὺ δὲν ἤξεραν κι' αὐτὰ τὶ ἔχουν. Έγύριζες πᾶς τὸ πολὺ κρύο ἐπειράζεις τοὺς ἀνθρώπους στὸ κεφάλι.

'Εγύριζε κι' ὁ χρρώστημένος ζήτουλας μέσα στοὺς δρόμους. Τὸν εύρηκε ἀρρώστιος οὐ μακρυνὴ καὶ διωγμένος ἀπὸ τὴν τρύπα, ποὺ κατεικοῦσι, γωρίες λεπτὸ στὴν τσέπη, ἕρημος, ἀδύνατος ἀκόμα νὰ δουλέψῃ, ἐκόντεψε νὰ π. Θάνη τῆς πίνακας ἐδῶ καὶ μέρις, ἀν δέν ὅπλων μὲ ντροπή τὸ ἐργατικό του χέρι νὰ ζητιανέψῃ.

Στὴ σκοτιώνη, τὴ μουγλιασμένη ἀποθήκη τοῦ παροτσέρη, ποὺ σπλαχνικά τοῦ ἄφησε μὰ γωνίες νὰ κοιμᾶται κοντὰ σὲ κάρχ καὶ σὲ γίλια σύγιργα, ἀπὸ γούις τὸ βράδυ ἔκπλωμένος, γωρίες μπουκιά στὸ στόμα του νὰ βάλῃ, νοιώθοντας τὸ κρύο νὰ τὸν περνάῃ ὡς τὸ κόκκαλο, μύρια φαντάσματα μαῦρα ἀπὸ τοῦ "Αδη τὰ βάθεια βγαλμένα ἔβλεπε στὴ σκοτιώνη πίσ' ἀπ'" τὰ κάρχ νὰ χοροπηδεῖν καὶ τὸ χάρο μὲ ὅψι ἀγριεμένη νὰ τριγυρίζῃ στὸ βρωμαρέδ του στρῶμα. Κι' ἔνγοιωθε τὸ παγερό του φύσημα νὰ τοῦ παγώνῃ δλάκαρο τὸ κορμὶ καὶ σὰν φεῖδε γλυστερὸ ἡ ἀγατριχλᾶ νὰ τρέχῃ γρήγορη στὸ μαραμένο του πετσί ἀνασηκώνοντάς το.

"Εκλεισ τὰ μάτια μὲ κόπο, θέλεντος νὰ διώξῃ τὰ μαῦρα τὰ φαντάσματα, νὰ λησμόνησῃ, νὰ κοιμηθῇ. Μὰ γρήγορα ἡ πεῖνα καὶ τὸ χρύσον τὸν ἔκαναν νὰ τινάξεται σπαρταρίζοντας.

Σήμερα δὲν μπόρουσε νὰ σηκωθῇ γὰρ ζητιανέψη. Νάταν καλά, γάταν γερός! ήταν νειός ἀκόμα καὶ οὐτε ζούσε μὲ τὴ δουλειά του. Μὰ τώρα, θάξαντης πείνας, καὶ τοῦ χάρου τὰ δόντια τὰ γυμνὰ πῶς ἀστραφταν μὲς τὸ σκοτάδι.

Μὲ κόπο ἐσηκώθηκε καὶ στάθηκε στὰ πόδια, ποῦ ἐλλυγίζει. Σιγά-σιγά ἔσυρε τὰ βήματά του ὡς τὴ γαμηλὴ καὶ πλατειὰ τῆς ἀποθήκης πόρτα. Τὰ τρεμουλιαστά του δάκτυλα τὴν ἄνοιξαν καὶ τὸ θαυμό τῆς ἡμέρας φῶς τὸν ἔλουσε. Ναί, ήταν νειός ἀκόμας μὲ μοναχά τὰ μαῦρα του μαλλιά καὶ τὰ μαῦρα ἀκατάστατα γένεια τὸ φανέρωναν. Μακρὺ καὶ κίτρινο τὸ πρόσωπο ἀπ' τὴν ἀχάμια, ἔδειχγε σκιές σκούρες στὰ βαθουλωμένα μάργουλα καὶ κάτω ἀπὸ τὰ φρύδια. Τὰ μάτια του μικρὰ καὶ σθυμένα, τὸ μέτωπο γεμάτο ζάρες χονδρές.

"Εκλεισ πάλι τὴν πόρτα καὶ σφίγγοντας κάτω ἀπὸ τὰ κατακλείδια, ποῦ ἔτρεμαν, μὲ δάκτυλα ξυλιασμένα τὴν κουρελιασμένη κάπα, ἀρχισε νὰ σέρνη τώρα στοὺς δρόμους ὁ ἄρρωστος ὁ ζήτουλας κοκκαλιάρικα πόδια μέσα σὲ καταξεσχισμένα παπούτσια.

Ο βορᾶς, καθὼς ἥρχετο θαλασσιὸς παγωμένος, σουρώνοντάς ἀπ' τὰ στενὰ σοκάκια, ἔκανε τὸ πρόσωπο νὰ τσούζῃ, νὰ πονῇ, γδέρνοντάς το στὸ διάδικτο τὸ ἀπότομο.

Ο ἥλιος οὐ κόντευε νὰ δύσῃ, μὲ πουθενὰ ἀχτίδα δὲν ἔχωριζε. Σκοτεινιασμένο δειλιγὸν ἦταν ὅλα καιροὶ ἐκείνη ἡ ἡμέρα. Χαμηλὸς ὁ βαθύσταχτος οὐρανός, σὰν ἀπέραντη ἀρράγιστη πλάκα, ἐβαστοῦσε τὸ χιόνι, ποῦ ἀπὸ τὸ πρώτη ἔγγρευε νὰ πέσῃ κατὰ γῆς.

Ἐδιάδεινε ὁ ζήτουλας τοὺς δρόμους, ἀπλώνοντας τὸ παγωμένο του χέρι στοὺς ἀραιοὺς διαβάτες. Μὰ ἐκεῖνοι μὲ χωμένα στῆς τέσπεις τὰ γέρια, περνοῦσσαν ἀδιάφοροι καὶ βιαστικοὶ κοντά του.

Μπροστὰ σὲ ἕνα φούρνο, ποῦ ἡ μυρωδιὰ τῶν ὄρεταικιῶν φαγιῶν ἔφθανε ως τὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, ἐστάθηκεν ὁ φτωχός, καὶ διάπλατα τὰ μικρὰ του μάτια στηλώθηκαν μὲ λάμψι αἰφνίδια, λάμψι ἀγρια καὶ λαίμαργη στὲς χρυσωμένες κρούστες τῶν φωμιῶν. "Ω! νὰ τὸν ἄφινχν νὰ μπῆ μέσα στὸν φούρνον ἐκεῖνον καὶ μὲ ἀκράτητη ἀγρια χαρά, νὰ σκύψῃ τὸ κεφάλι καὶ ν' ἀρπάξῃ μὲ τὰ δόντια, νὰ ξεσήσῃ, νὰ κομματιάσῃ, νὰ φάγῃ, νὰ χορτάσῃ σὰν λυστσαρχένο σκυλὶ ἐκεῖνα τὰ φωμιά!

Καὶ ἀστραφταν τὰ πρὸν σθυμένα του μάτια καὶ εἰχάνοντας τὸ κρύο, ἀφινε τὴν κάπα ἀνοικτὴ μὲ κρεμασμένα κάτου τὰ χέρια του.

— Τί θέλεις; τὸν γάτηρας ἀγριεῖς;

— Ψωμένο! ἐφένωξες μὲ σπαραγμό.

Κι' ἦταν ἀγρια καὶ συγκινητικὴ ἡ φωνὴ ἐκείνη ἡ βγαλμένη ἀπ' τὴν γαρδιά. Μὰ ὁ φωμᾶς δὲν τὴν ἐπέβοτεξε καὶ φουρνίζοντας τοὺς ταβάδες,

— Καρτέρησε, τοῦ εἶπε γλωνωτας, νὰ σου βγάλω ζεστοφούρην.

"Αχ! τί κρύο τί κρύο ποῦ κάνει, κι' αὐτὸ ποὺ διέρθεις βαθειὰ μέσα του, σὰν κάτι νὰ του τραβᾷ, νὰ του ἔσκολλά τὰ σωθικά, καὶ νὰ τὸν

παραλύῃ καὶ νὰ τοῦ σκοτίζῃ τὰ μάτια καὶ νὰ τοῦ ἀνεβάσῃ τὸ φρεμάτικο στὸ στέρνο...

"Εσφιξε τὴν κάπα του κι' ἐτράβηξε νὰ φύγη. "Ενα μεγάλο ἀργόντικο ἀντίκρυσε. Μὲς ἀπ' τὰ τζάμια, μιὰ γυναικα ἐκύτταζε τοὺς θιαβάτες. Ο ζητιάνος ἔκαμε νὰ σταθῇ: "Α εἶ πλούσιο! Θὰ τὸν δώξουν κι' ἀπὸ κεῖ. Μὲ μιὰν ἀνεξήγητη περηφάνεια ἐτράβηξε τὸ δρόμο του.

Περιπατῶντας μὲ λάμψι ἀκόμα ἀγρια στὸ βλέμμα, ἐσκόνταψαν τὰ τρεμουλιαστά του πόδια καὶ κόντεψε νὰ πέσῃ. "Ενα παιδί τὸν εἶδε, ἐγέλασε καὶ τοῦ ρίξε στὰ πόδια μιὰ πέτρα. Ἐπόνεσε, γιατὶ ἡ πέτρα τὸν ἔχτυπης δὲν εἶπε τίποτε, μὰ γύρισε καὶ κύτταξε ἀγρια τὸ παιδί.

"Εβράδυκες καὶ ὁ φτωχός κουρελιάρης γυρογούσε ἀκόμα στοὺς δρόμους, χωρὶς κανένας ακόμα νὰ τὸν εὐσπλαγχνισθῇ. Μόνο γι' αὐτὸν ἔχάθηκε ἔνα κορμάτι φωμί. Συλλογίσθηκε πᾶς τὰ μαῦρα του μαλλιά οὐτε ήταν ἡ αἰτία κι' εὐχήθηκε ν' ἀσπριέσαι ἔξαρψη, γιὰ νὰ τὸν λυπηθοῦμ.

Μὲς τὸ σκοτάδι εἶδε μιὰν ἐκκλησία. Η πόρτα ἦταν ἀνοιχτὴ κι' ἔνα καντήλι θαυμόφεγγε μέσα απὸ τὴν θολωμένη τζαμιόπορτα. Ο ζήτουλας κοντοστάθηκε κι' ἐσήκωσε μηχανικὰ κι' απὸ συγήθεια τὸ χέρι, νὰ κάμη τὸ σημάδι τοῦ σταυροῦ. Μὰ τὸ χέρι σταμάτησε στὴ μέση τοῦ δρόμου του, καὶ ὁ φτωχός ἐτράβηξε μπροστά μὲ λάμψι κακὴ στὰ μάτια. Λέσ κι' ἔκανε πεῖσμα τοῦ Θεοῦ του, πεῦ τὸν ἀφῆσε ἔτσι νὰ καταγήσῃ. Καὶ τὸν τυρανγούσσεν ἀλύπητα ἡ πεῖνα νὰ μαύρη καὶ τὸ κρύο, πεῦ σκοτώνει.

Τὰ παραθύρια τῶν σπητιῶν κλειστά καὶ ἡ πόρτες σφαλισμένες. Νὰ χτυπήσῃ νὰ τοῦ ἀνοίξουν; Αγώφελα. "Απὸ παντοῦ τὸν ἔδιωξαν. "Ἄς πάν στὴν τρύπα του νὰ πεθάνῃ. "Αχ, η πεῖνα, η πεῖνα. Δὲν βαστάει πειά. Μὲς τὴν σιωπή τῆς νυκτὸς μία φωνὴ σπαρακτικὴ ἀκούσθηκε, ζωὴ ἀπελπισμένη.

— Πεῖνά! πεῖνά!

Καὶ τὸ σκελεθρωμένο φάντασμα σέρνοντας μόλις τὰ πληγιασμένα πόδια, ἐτουρτούριζε μέσα στὸν δρόμο τὸν σκοτεινόν. "Εγκα παράθυρο ἄνοιξε καὶ μιὰ γυναικα ἐπρόβαλε πρόθυμη νὰ ἔλεήσῃ.

Μὰ δὲν δέκρινε τίποτε στὸ σκοτάδι καὶ τὸ παράθυρο ξανάκλεισε.

"Ο φτωχός δὲν ἀκούσει οὔτε τὸ ἄνοιγμα, οὔτε τὸ κλείσιμο τοῦ παραθύρου. Σωριασμένος σὲ μιὰν ἀκρη τοῦ ἔρημου δρόμου, ἐνῷ τὸ χιόνι ἀρχίζει νὰ πέφτη σὲ μικρὲς τρελλές μπαμπακούλες, ἔνγοντας ἔνα μούδιασμα ἀδιήγητο σὲ ὅλο του τὸ κορμί, ἀκούει μία βοὴ μεγάλη, ἐνῷ τὸ μυαλό του ἔμενε σχεδὸν σὰν νεκρὸ γωρὶς καρμία σκέψι.

Κι' ἐνῷ μὲ τὸ θολωμένη του μάτια μόλις διέκρινε τὲς μπαμπακούλες ἀπαλά νὰ τὸν σκεπάζουν, ἀρπάξει μὲ σκέψι μέσα στὴ μεγάλη παραξάλη τοῦ κεφαλιοῦ του: Θ' ἀσπρίσουν τὰ μαῦρα του μαλλιά μὲ τὸ χιόνι κι' οἱ ἄνθρωποι οὐτε τὸν ἔλεήσουν.

Κάτι σὸν χαρόγελο πικρὸ οὐτε θέλησε νὰ περάσῃ στὰ χεῖλη του, καὶ ἀφίσει ἀντὶ ἐκείνου, τὸν παράξενο μορράχυμό στὸ πρόσωπο τοῦ πεθαμένου.

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ

